

De Balans

November 2019 - Jaargang 41 nummer 1

Herfst editie

Weer een nieuw seizoen!

Weer nieuwe schaakideeen, nieuwe kansen voor een hogere notering, maar ook voor nieuwe rubrieken in de Balans.

Marcel zal ons elke keer verblijden met een dieper inzicht in de reglementen van ons edele spel

Ikzelf duik weer in de schaakhistorie aan de hand van de levensloop en carrière van Wilhelm Steinitz.

En zo waar zijn er twee leden die een partijanalyse instuurden.

Traditioneel wordt er ook weer gecombineerd!

Dat maakt weer 44 paginas leesplezier.

Jos Heesen

Colofon

De Balans is het clubblad van UCS De Rode Loper en verschijnt minimaal 4x per jaar.

Kopij kun je sturen naar : redactie@ucsderodeloper.nl

Redactie :

- Peter Das
- Jos Heesen
- John Temming
- Kees Volkers

Voor meer informatie over UCS De Rode Loper:

www.ucsderodeloper.nl

waar ook ons forum te vinden is.

UCS De Rode Loper is opgericht op: **25 november 1930.**

Ereleden van de club zijn :

- Nico van Harten
- Jan Polders.

Inhoud:

Wilhelm Steinitz 1	3
Nieuwe trofeen	6
Resultaten uit het verleden...	8
Amateur Wereldkampioen	12
Partij om de koppositie	14
Familieschaak	18
Het echte Eeerste	29
Het Derde	34
Rode Lopers combineren	36
Marcel en de regels	38
Oplossingen	41

Wilhelm Steinitz (1)

Jos Heesen

Hoewel in mijn ogen Paul Morphy de echte eerste wereldkampioen schaken was, was het toch Wilhelm Steinitz die er met die titel vandoor ging. “*Hoe kon dat nou gebeuren?*” was een van de vragen die voor mij open bleven staan, na mijn reeks artikelen over Paul Morphy.

Om die vraag te beantwoorden begin ik aan deze nieuwe reeks over Steinitz. “*Hé, bah, Steinitz, dat is saai en vervelend schaak!*” hoor ik een aantal Rode lopers al roepen. En ik had daar tot voor kort ook aan meegedaan.

Maar inmiddels (na wat literatuurstudie) weet ik beter. Dat zal ik ook aantonen door elk artikel over Steinitz af te sluiten met een fantastische, door hem gespeelde, partij. Met maar één diagram om jullie tot naspelen te bewegen 😊. Maar laten we bij het begin beginnen:

Wilhelm (later William) Steinitz (17 Mei, 1836 – 12 Augustus, 1900) was eerst een Oostenrijkse en later een Amerikaanse schaakmeester. Hij was de eerste die zich, van 1886 t/m 1894, Wereld Kampioen Schaken mocht noemen.

Hij verloor die titel in 1894 aan Emanuel Lasker en ook de rematch

van 1896-97 ging voor hem verloren.

Maar ik schrijf hier vooral over hem als eerste en invloedrijkste schrijver over de theorie van het schaakspel. Statistische rating systemen plaatsen Steinitz vrij laag in de lijst der wereldkampioenen. Maar dat heeft minder te maken met zijn speelsterkte en meer met zijn lange periodes zonder wedstrijdschaak. Als hij wel speelde, laat diezelfde statistiek zien dat hij een van de dominantste spelers in de geschiedenis van het schaakspel was. Zo was hij 32 jaar lang onverslaanbaar in matches (van 1862 tot 1894).

Steinitz in 1866

In eerste instantie werkte Steinitz zich naar de top der ranglijsten met een, voor het begin van de 19e eeuw gebruikelijke, voornamelijk tactische

en offerrijke, “*Alles op de aanval*” stijl. Maar blijkbaar zag hij in 1873 in dat een meer positionele stijl te prefereren was. En hij voegde direct de daad bij het woord. Zijn tijdgenoten vonden dat in eerste instantie maar helemaal niks en zijn stijl werd zelfs “*laf*” en “*saai*” genoemd. Maar Steinitz volhardde en liet zien dat hij, met zijn stijl, partijen met een net zo verwoestende aanval kon bekronen als de oude meesters.

In diverse publicaties lichtte Steinitz zijn ideeën over het positionele spel toe en verdedigde die ideeën met verve.

Zo stelde hij: “*A win by an unsound combination, however showy, fills me with artistic horror*”.

Anderen reageerden daar weer op en het debat liep af en toe zo ver uit de hand dat er grievende en krenkende, anti-semitische teksten op en neer vlogen: de “*Ink War*” was begonnen.

Dit verhitte debat was een van de redenen dat Steinitz zich in 1883 in Amerika vestigde, omdat daar de publieke opinie en pers meer op zijn hand was.

Pas vanaf 1890 werden zijn ideeën begrepen en geaccepteerd.

Zijn opvolger als Wereldkampioen, Emanuel Lasker, gaf aan dat hij veel te danken had aan Steinitz en zijn ideeën.

Een gevolg van de “*Ink War*” was ook dat Steinitz werd gezien als driftig, kortaangebonden en zelfs agressief. Recent onderzoek toont echter aan dat hij juist met veel spelers en organisaties, jarenlang, goede banden onderhield. Zo werkte hij van 1888 tot 1889 samen met het *American Chess Congress*, om vast te stellen onder wat voor condities toekomstige wereldkampioenschappen gespeeld moesten worden.

Tot zover dit eerste biografische deel, en dan nu de beloofde partij:

Steinitz – Mongredien

In het Internationale Toernooi te London in 1862, ontving deze partij de *brilliance prize*¹. Het toernooi werd gelijktijdig gehouden met de 2^e Britse Wereldtentoonstelling en er speelden 14 schakers in het hoofdtoernooi dat duurde van 16 Juni tot 28 juni. Er werd gespeeld in de *St. George's Club*, *St. James's Club* en de *Divan*. In het toernooi werden een drietal nieuwtjes geïntroduceerd: ten eerste was het een *All-play-all* toernooi, ten tweede was er een

¹ Hier is wat discussie over ontstaan: bestond er wel zo iets als *brilliance prize* in 1862? Andere bronnen gaan er namelijk

van uit dat de *brilliance prize* voor het eerst in 1876, in New York, werd uitgereikt aan de partij Bird - Mason.

tijdscontrole: 24 zetten in 2 uur, waarbij de tijd werd gemeten met zandlopers en ten derde: eindigde een partij in remise, dan telde dat niet en moest er opnieuw gespeeld worden! (Een ideeetje voor de huidige schaaktoernooien ☺?).

De prijzen gingen naar Adolf Anderssen (£100), Louis Paulsen (£50), John Owen (£30), George Alcock MacDonnell (£15), Serafino Dubois (£10) and Wilhelm Steinitz (£5).

Voor de analyse maak ik gebruik van de aantekeningen van Tartakower en Du Mont in hun boek “500 Master games of Chess”² :

1.e4 d5 2.exd5 Dxd5 3.Pc3 Dd8 4.d4 e6 5.Pf3 Pf6 6.Ld3 Le7
Dit is solider dan 6...Ld6, maar zwart's spel blijft verkrampt.
7.O-O O-O 8.Le3 L6 9.Pe5 LL7 10.f4 PLd7 11.De2 Pd5 12.Pxd5 exd5

Zwart besluit opnieuw om de diagonaal van de loper af te sluiten want na 12...Lxd5 13.c4 Lb7 14.Tad1... krijgt wit veel te veel ruimte.

13.Tf3...

Met deze “torenlift” krijgt de witte aanval plots meer momentum en

komt het klassieke loperoffer op h7 al in de stelling: 14.Lxh7 Kxh7 15.Th3 Kg8 16.Dh5...

13...f5 14.Th3 g6 15.g4 fxg4 16.Txh7

16...Pxe5 17.fxe5 Kxh7 18.Dxg4 Tg8

Dit verliest direct, maar ook 18...Tf5 19.Lxf5 gxf5 20.Dxf5... of 18...De8 19.Dh5 Kg7 20.Lh6 Kg8 21.Lxg6... redden zwart niet meer.

19.Dh5+ Kg7 20.Dh6+ Kf7 21.Dh7+ Ke6 22.Dh3+ Kf7 23.Tf1+ Ke8 24.De6...

Opnieuw een “wacht” zet (net als wit's 18^e) om de omsingeling van de zwarte koning af te ronden.

24..Tg7 25.Lg5 Dd7 26.Lxg6+ Txg6 27.Dxg6+ Kd8 28.Tf8+ De8 29.Dxe8# 1-0

² “500 Master games of Chess” door Dr. S. Tartakower en J. Du Mont, Dover Publications 1975

Nieuwe trofeeën

Almer Toby

“Ja, dat vind ik heel leuk.”

“OK, mooi. Maar... kun je het ook?”

“Jaa, beetje draaien. Dat lukt wel.”

“En heb je er ook tijd voor?”

“Ik ben bezig met mijn speedboot. In oktober kan ik het af hebben.”

Zo ongeveer verliep mijn gesprek met Hugo, ergens in de zomer dit jaar. Daarna kreeg ik een appje met wat foto's. Foto's van lopers in verschillende vormen. En een foto van een buttplug, die met een beetje fantasie best lijkt op een loper. Althans, kennelijk is dat zo voor een niet-schaker. Maar omdat we lid zijn van de Rode Loper en niet van de Rode Anus viel die af.

Dit is dus Hugo. Een van mijn beste vrienden. Een man van bevestigingen, hij gaat graag een nieuwe uitdaging aan.

En doet dat dan direct doortastend.

Tijdens onze studententijd las hij alle 24 boeken van een hoogleraar sociologie, die hij geweldig vond. Hij heeft menig marathon en triatlon volbracht tegen indrukwekkende tijden. Nu bouwt hij een speedboot. Zo maar. En tussendoor zou hij dus de nieuwe trofeeën voor De Rode Loper gaan maken.

De afgelopen weken kreeg ik zo af en toe een fotootje doorgestuurd, dat ik dan weer deelde binnen het bestuur.

En nu zijn ze klaar! Eén grote trofee, de kampioensbeker, en twee kleinere bekens voor de snelschaakkampioen

en de winnaar van de bekercompetitie.

De snelschakerbeker is een stoere zwarte trofee, gemaakt van beukenhout en behandeld met zwarte beits. Deze staat op een sokkel van 10x10x10 van zwart graniet steen. Net als de beker voor de winnaar van de bekercompetitie staat deze loper een beetje schuin op de sokkel, zo de winnaar symboliserend die schalks lacht naar alle clubgenoten die verslagen zijn.

De trofee voor de winnaar van de bekercompetitie is gemaakt van onbehandeld beukenhout en staat op een sokkel van Anröchter kalksteen, een deftige combinatie van wit en groen.

De kampioensbeker tenslotte is van eikenhout gemaakt en behandeld met mahoniebeits. Zo is de loper rood gebeitst terwijl de nerf van de loper zichtbaar blijft. De loper staat op een sokkel van grijs natuursteen en heeft een voet van 14x14x8. Al met al een flink gewicht.

De toekomstige winnaars wordt dan ook verzocht de trofeeën bij de sokkel vast te houden zodra ze deze boven hun hoofd houden, om ongelukken te voorkomen.

Nog een paar weken staan die prachtige wisseltrofeeën bij mij in de vensterbank. Kan ik me ook even een ware schaakkampioen wanen. Tijdens het kersttoernooi worden ze uitgereikt aan de gelukkige winnaars van afgelopen seizoen.

Resultaten uit het verleden...

Commentaar door Peter Das

Op 9 oktober speelde [REDACTED] voor de zesde keer in zijn Rode Loper carrière tegen [REDACTED]. De onderlinge stand was 5-0 voor Kees, maar clichés zijn vaak waar: in het verleden behaalde resultaten bieden geen garantie voor de toekomst. Toen ik die avond de zaal wilde verlaten duwde [REDACTED] mij zijn notatiebiljet in handen. “Kun je deze in de Balans zetten?” Bij dezen, [REDACTED]. Een keurige overwinning waar je trots op mag zijn.

1. d4 d5 2. c4 c6 3. Pc3 Pf6 4. Pf3 dxc4 5. e4

Wit is niet bang voor een pionnen-meerderheid op de damevleugel en grijpt direct de macht in het centrum. **5... b5 6. a3 e6 7. Lf4 Le7 8. Dc2 h6 9. Td1 Da5 10. Le2 Lb7 11. O-O**

Wit heeft keurig de basisprincipes van de opening gevolgd: je ontwikkelt je stukken naar hun natuurlijke velden en zorgt ervoor dat je zoveel mogelijk grip op het centrum hebt. Zwart mag dan wel een pion voorstaan, wit lijkt voldoende compensatie te hebben met zijn ontwikkelingsvoorsprong en de macht in het centrum.

11... Pbd7 12. Pe5 a6?

Het is een aardige oefening om vanuit het diagram hierboven de stelling na zet 12 van zwart te visualiseren en te proberen om een mooi tactische truc te vinden met voordeel voor wit. Ik geef toe, hij is moeilijk. De oplossing is te vinden achter in de balans want de stelling na zet 12 staat in de combinatierubriek.

13. Rfe1?

Wit vindt hem dus ook niet en verliest daarmee zijn voordeel, maar de partij is nog steeds in balans.

13... O-O 14. Dc1 Pxe5 15. Lxe5

15...c5

Een belangrijk moment. De c-pion heeft invloed op beide fronten waar de strijd zich afspeelt. Er moeten nu dus cruciale keuzes gemaakt worden.

16. d5 exd5 17. exd5 b4

18. d6!

Heel mooi! Wit marcheert verder, dwars door het centrum. Hij negeert de directe dreiging bxc3 en creëert

een tegendreiging. Dat is consequent spel! Want al na zet 5 was het duidelijk dat wit voor het centrum ging en zwart voor de damevleugel. En zo hoort het ook in het aangenomen damegambiet.

18... Ld8 19. Pb1 Te8

20. Lg3?!

Deze zet moeilijker te begrijpen. Echt slecht is het niet, maar wat is er tegen op 20. Lxc4?

20... c3 21. Lc4 Txe1+ 22. Txe1 cxb2

Opnieuw een cruciaal moment. De pionnen op de damevleugel stomen gevaarlijk op. Wat te doen?

23. De3??

Helaas voor wit grijpt hij mis. Wellicht zag hij mogelijkheden om de koning aan te vallen via de e-lijn, maar deze keer had de dame in de verdediging moeten blijven. De pion is niet giftig. Er volgt een nogal rommelige fase waarin beide kanten fouten maken. Zwart reageert eerst nog goed.

23... bxa3! 24. Pxa3 Le4?

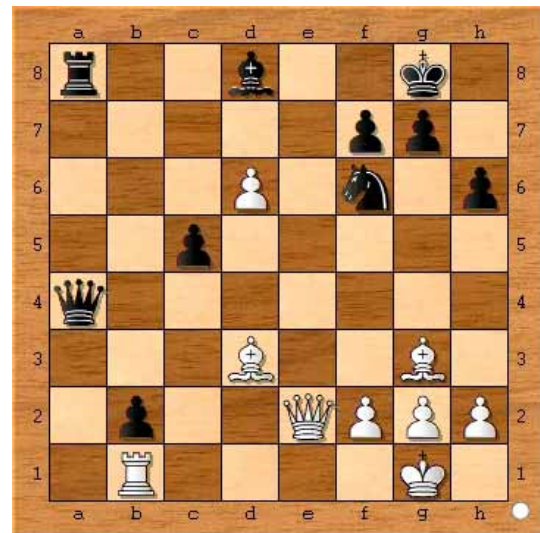
24...Db4! was veel sterker geweest.

25. Pb1 Lxb1?

Zwart ruilt zijn centraal opgestelde loper voor een stuk dat alleen maar stond tegen te houden. **25...Da1** ziet er veel sterker uit.

26. Txb1 Da4 27. De2 Tb8 28.

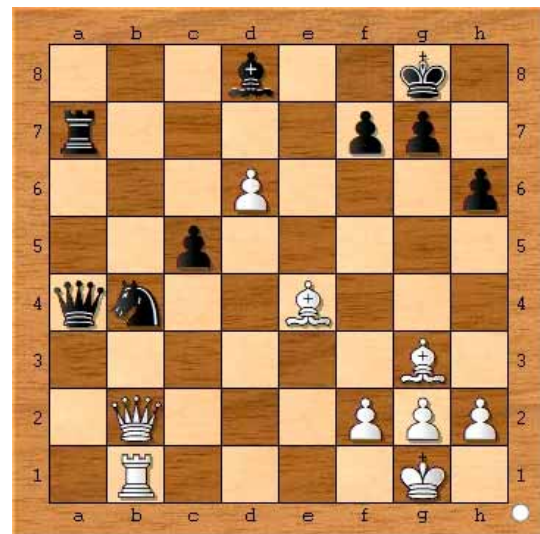
Lxa6 Ta8 29.Ld3

29... Pd5?

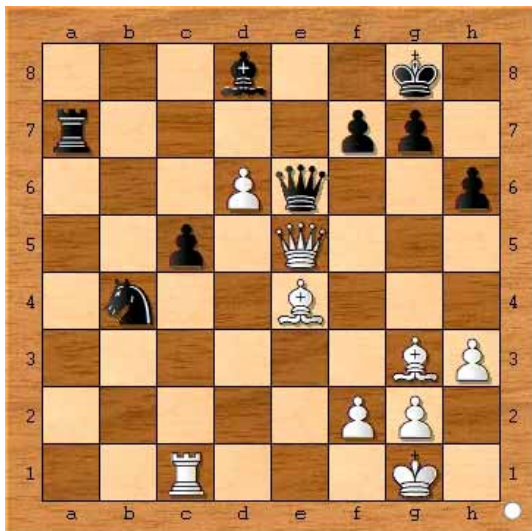
Met **29.c4!** had zwart tenminste gelijkspel gehouden. Nu geeft hij zonder compensatie zijn laatste troef uit handen.

30. Dxb2 Pb4 31. Le4 Ta7

32. h3?

Jammer, want hier was **32. De5!** een interessant idee geweest. **32... c4 33. Df5 g6 34. Dc8 De8 35. Dxc4 32... Dd7 33. Tc1! De6 34. De5**

gebleven notatieblaadje bij. En daaronder triomfantelijk **1-0**.

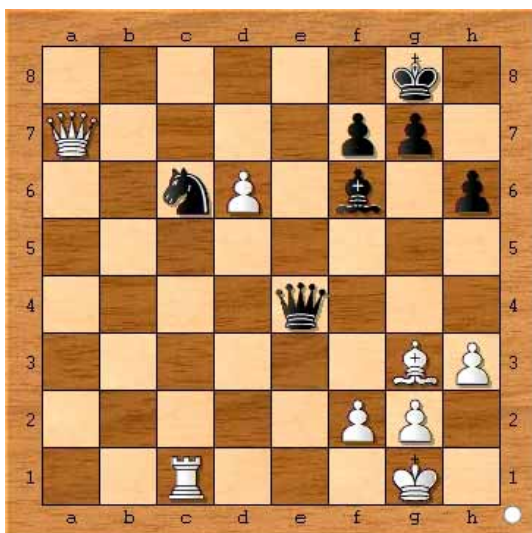

We naderen het einde. Zwart gaat ruil van de dames uit de weg, helaas voor hem onverstandig.

34... Bf6?

Na 34...Dxe5 35.Lxe5 Lb6 staat wit duidelijk beter, maar zwart heeft nog genoeg middelen om te vechten.

35. Qxc5! Qxe4 36. Qxa7 Nc6

37. Qa8+!

“Pakt het paard”, schrijft wit er op zijn, deze keer, keurig bewaard

Amateur Wereldkampioen

Jos Heesen

Voor de verandering (en een grotere kans op zonnig weer) koos ik dit jaar als schaakvakantie niet voor Guernsey, maar voor het ACO World Senior Chess Championship. ACO staat voor *Amateur Chess Organisation* en zij organiseren allerlei kampioenschappen voor schaakamateurs.

Dit jaar was gekozen voor het wereldkampioenschap senioren en werd het gehouden op Kreta. De locatie was een luxe all-in beach resort dat, op 20 km van Heraklion, tegen een berg aangeplakt was. Het format was 9 ronden Zwitsers, 90 min. voor de eerste 40 zetten, daarna nog 15 min. en 30 sec. increment per zet vanaf zet 1.

Men had 7 groepen geformeerd: Group A (2201+), Group B (2001-2200), Group C (1801-2000), Group D (1601-1800), Group E (1401-1600), Group F (1201-1400) en Group G (0-1200) en het was mogelijk om in elke groep Wereldkampioen te worden ☺.

Met mijn ELO van 1809 werd ik ingedeeld in Groep C en was in die groep (op ELO volgorde) nummer 47 van de 49 deelnemers (de lijst

werd aangevoerd door de Sloveen Tomaz Bajec (1994)). Er waren in die 7 groepen 176 deelnemers uit 21 landen (waaronder Australië en de Fuji Eilanden).

Na 9 ronden eindigde ik in mijn groep op de 34ste plaats, waarmee ik niet ontevreden ben.

Voor mijn gevoel was ik slechts in één partij kansloos (tegen Dr. Curt Zimmerman (1930)), nam ik tegen Tomaz Bajec (1994) te vroeg genoeg met remise en gaf ik een volslagen winststelling tegen Walter de Reymaeker (1883) in één zet weg.

Laat ik dat van die laatste twee aantonen met wat diagrammen en zetten.

In de eerste ronde speelde ik met wit tegen de Vlaming Walter de Reymaeker en kwam na de 30ste zet van zwart in deze stelling terecht:

Ik zag vrijwel direct de nu volgende combinatie:

31.Pe7 Kh8 32.Pxg6 hxg6 33.Th4 Lh6

Op 33...Kg8 komt 34.Dd5 Tf7
35.Dxa8 Lf8 36.Dxa6... en zwart is net zo kansloos.

Maar in plaats van nu het dodelijke 34.Dd4... of desnoods 34.Txh6... te spelen, meen ik mij

34.De7...

te kunnen permitteren; om de wereld te zien instorten na

34...Dd2

En vervolgens brakend op te geven:
0-1

In de zevende ronde mocht ik met wit tegen de topseed in onze groep: de Sloveen Tomaz Bajec.

In die partij waren twee interessante momenten. Het eerste al na 8 zetten:

Ik dacht hier

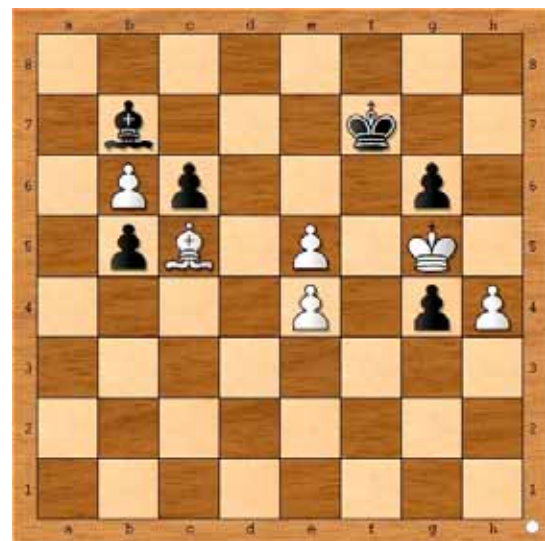
9.Pe6...

te kunnen spelen. Dat pakte goed uit na

9...a6 10.Da4 b5 11.De4 d5 12.Dxe5...

Maar na 11...dxe6 12.Dxa8 fxg5 was wit toch in de problemen gekomen.

In het diepe eindspel ontstond vlak voor het einde, na 55 zetten, de volgende stelling:

Te automatisch sla ik hier op g4:

56.Kxg4...

Maar als ik even had nagedacht was ik vast op het winnende 56.e6 Kxe6 57.Kxg6... gekomen. Nu nam ik na **56...Ke6**

zijn remise aanbod aan.

Toen had ik zelfs nog: 57.Kg5 Kxe5 58.Kxg6 Kxe4 59.h5... kunnen proberen. Maar het doorrekenen lukte me niet, dus ik koos voor het halve ei...

Hoogakker treft Regeling voor koppositie

Peter Hoogakker

Weliswaar in ronde drie, dus veel zeggen doet het niet, maar het staat toch altijd leuk zo bovenaan de lijst.

Zowel Chris als ik hadden onze beide Zwitserse voorrondes gewonnen. Hij van onze voorzitter en van Amir (!) en zelf speelde ik tegen Arnold en tegen verrassend sterk nieuw lid Wim Mol.

Pas in het eindspel wist ik hem met een incorrect offer te verschalken.

Maar goed, Chris dus. Omdat hij 1 stond en ik 2 liet het zich raden dat wij zouden spelen. Ook qua kleur was het duidelijk dat ik wit zou krijgen, dus konden we ons enigszins op elkaar voorbereiden.

Het zou een Siciliaan worden naar mijn oordeel, maar helaas wist ik ook dat hij de zetten van onze vorige partij niet zou herhalen.

Die was begin vorig jaar. Ik zat al aan het bord en had e4 gespeeld.

Chris kwam gebruikelijk laat binnen en speelde c5 trok zijn jas uit, speelde Pc6, haalde een bier en toen hij goed en wel zat en de notatie had bijgewerkt pende hij met Pe5 mijn paard:

Tot zijn verbijstering sloeg ik gewoon het paard op e5. Chris noteerde 1-0, dronk zijn bier leeg, trok zijn jas weer aan en ging naar huis. Nu ja, dit laatste gebeurde niet echt natuurlijk want iedereen die dit meemaakt heeft nog altijd een flink aantal zetten nodig om de realiteit te laten doordringen dat je gewoon een vol stuk achterstaat.

Terug naar ronde 3. Chris had wat verlofuren opgenomen denk ik, want stipt om 19.45 zaten we aan het bord, en volgde er inderdaad een Siciliaan.

Peter Hoogakker – Chris Regeling

1.e4 c5 2.Pf3 Pc6 3.c3 Pf6 4.Dc2

Ik voelde op mijn klompen aan dat Chris ook gekeken had. Gebruikelijk en beter is nu e5, maar daar wilde ik niet aan.

4. ... d5 5.exd5 Dxd5 6.Le2 Lf5 7.d3 c4

Deze zet had ik wel gezien, maar als ongevaarlijk beschouwd. Immers na 8. *dxc4 Lxc2* 9. *cx d5 Pxd5* sta ik prima.

Probleem is natuurlijk dat hij na *dxc4* gewoon het paard op f3 pakt en een stuk voorblijft. Ik raak nu dus een pion achter en sta nog slechter ook...

8.Da4

Nog wel even naar *Pd4* gekeken, maar hij speelt dan gewoon *Dxg2*, daarom:

8...cxd3 9.Ld1 De4 10.Le3 Pd5 11.Dxe4 Lxe4 12.Lc5 e5 13.Lxf8 Kxf8 14.Pbd2 Lg6

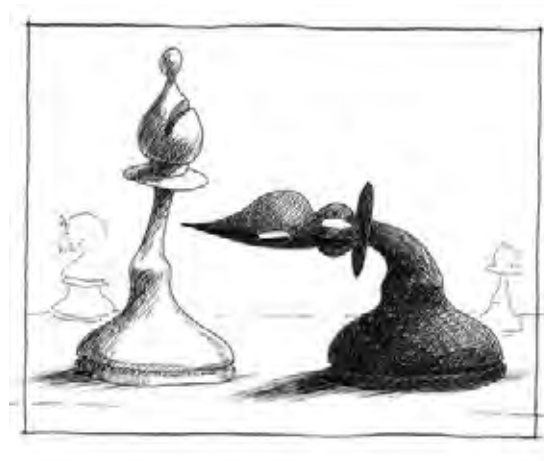

Op zich heb ik de eerste aanvalsgolf overleefd. Mijn plan is nu om de d-pion te veroveren. Dit gaat het beste als hij de e-pion niet kan aanschuiwen, maar omdat ik veld e4 niet nogmaals kan verdedigen moet dit met andere middelen.

15.Ph4 f5 16.g4

Hier was ik wel blij mee. Zowel bij f4 als bij *fxg4* komt veld f3 vrij voor mijn looper en heb ik e4 weer een beetje onder controle.

16...Pce7 17.gxf5 Lxf5 18.Pxf5 Pxf5 19.Lf3 Pf6 20.0-0-0

En hier staat het weer helemaal gelijk aldus Fritz. In de partij voelde dat nog niet zo, want ik sta nog steeds een pion achter.

**20...Pd6 21.The1 Te8 22.Pe4
Pdx4 23.Lxe4 g6**

En hier maak ik een beste blunder. Ik was de hele partij zo gefocust op het opruimen van zijn centrumpionnen dat ik geen oog heb voor b7, een best belangrijk pionnetje.

Eerst die slaan dus en pas daarna me bekommeren om d3 (die toch verloren is) was veel beter.

**24.Txd3 Te7 25.Lf3 Kg7 (25...e4?
26. Tde3) 26.Tde3 The8 27.Ld1**

Met als vaag plan om met La4 de toren weg te jagen waarna ik op e5 kan pakken

27...Pd5 28.Te4 Pf4

Hé, als zwart nu een toren van de e-lijn haalt kan ik het paard pakken.

29.T1e3 Kf6 30.La4 Td8 31.Lc2

**31...g5 32.Ta4 b6 33.Tc4 Td6
34.Tc8 h5 35.Tf8 Kg7 36.Tf5 g4**

Argh.....zetten lang zit ik te broeden op dat paard, en nu de mogelijkheid zich aandient zie ik het niet.

Waarom? Misschien toch die focus op het opruimen der pionnen waar ik het eerder over had. Bah.

37.Tfxe5 Txe5 38.Txe5 Tf6 39.Te7 Kh6 40.Txa7 Pe2 41.Kd1 Txf2 42.Te7 Pf4

En dit is de stelling waarin het voor het laatst gelijk staat. Ik heb nog een pion meer, maar mijn h-pion is ten dode opgeschreven waarna zijn vrijpionnen erg gevaarlijk worden.

Dat is nog wel te verdedigen vindt Fritz, maar zoals gewoonlijk overschat ik mijn aanvalskansen weer.

Even de b-pion ophalen (met schaak, jawel!) en promoveren maar.

43.Tb7 Txb2 44.Txb6 Kg5 45.a4 Th1 46.Kd2 Th2 47.Kd1 Th1 48.Kd2

En remise wegens herhaling van zetten door tijdnoed van Chris.

Toen de adrenaline was gezakt merkte hij op dat het kansloos was voor wit. Ik moet mijn looper geven voor zijn g-pion, en mijn a-pion moet nog veel te ver om gevaarlijk te zijn.

Dat hield in dat geen van ons beiden de felbegeerde nr.1 positie innam, omdat Ton van Ingen wel won en ons dus voorbij ging.

(Overigens won Chris dan weer heel smerig van Ton in ronde 4, zodat hij nu wel bovenaan staat.)

Familieschaak

Timo Können

De uitreiking van de Schoonheidsprijs was gelukkig terug van weggeweest bij de ALV aan het begin van dit seizoen, en dus kan hier ook weer een bewerking van de toen gehouden presentatie volgen. Die moest ik helaas beginnen met de constatering dat we in een periode van tanend enthousiasme zitten wat betreft het publiceren van partijen – voor schoonheidsdoeleinden of anderszins – in het clubblad of op het forum. In de Balans waren het er afgelopen seizoen zelfs nog maar vier, die allemaal in de nummers 1 en 2 stonden (zij doen automatisch mee voor de prijs). Maar met enig campagnewerk mede vanuit het bestuur had de jury – die dit jaar bestond uit John en mij – toch 10 partijen om uit te kiezen. We waren over het algemeen goed te spreken over de kwaliteit van de partijen. Veel van de analyses waren wel wat gemakzuchtig, met computervarianten van onduidelijk belang en commentaar dat juist bij de beslissende momenten ontbrak.

Maar ja, je kunt niet alles hebben. Een aantal mensen had speciaal zijn best gedaan om partijen in te leveren en de prijs zo over een dreigend

dood punt heen te helpen – waarvoor dank.

Ik was aan het overdenken hoe ik de partijen moest presenteren toen ik aan Wimbledon dacht, waar ik deze zomer weer met spanning naar heb gekeken, en toen zag ik opeens dat hun toernooiformule eigenlijk bij uitstek geschikt is voor onze Schoonheidscompetitie. Een partij waar we niet gillend enthousiast over zijn kan dan mooi al in de eerste ronde sneuvelen, onder het motto: voor jou 127 anderen. En daarna krijg je dan die steeds oplopende spanning die uiteindelijk uitmondt in het nagelbijtende hoogtepunt.

Zo gaan we het dus doen en we beginnen met de *eerste ronde*, met daarin de remise tussen mijzelf en *Seth* uit de Balans. Dat was een erg gewone partij, die door Jos alleen werd geplaatst omdat er een type eindspel op het bord kwam waar hij net een artikel over wilde schrijven.

In de *tweede ronde* beginnen het publiek en de spelers al wat op te warmen. Hier komen we een competitiepartij uit de Balans tegen die *Jos* in Dordrecht speelde tegen iemand die ‘*de grote Johan van de Griend*’ wordt genoemd sinds hij een keer van mij gewonnen heeft.

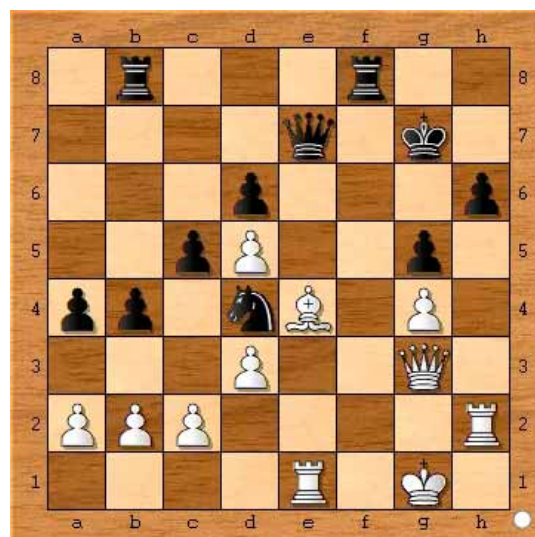

30...Tb6! en wit gaf het op omdat hij zag dat hij na 31.Ld3 c4 minstens een loper verliest.

Het is een door Jos goed gespeelde partij, maar niet zo heel spectaculair en ook wel erg eenrichtingsverkeer, dus hij haalt de volgende ronde niet. We beginnen al een beetje een kerkhofje op te bouwen.

Zoals we weten, uitgeschakeld worden in de eerste of tweede ronde kan iedereen, maar als je op Wimbledon de *derde ronde* haalt ben je al echt iemand.

Voor ons begint die ronde met een paar partijen van het forum. Er was een overwinning van *Henk van Lingen* op Kees (ronde 20 van de interne), die tot stand kwam door middel van een correct torenoffer.

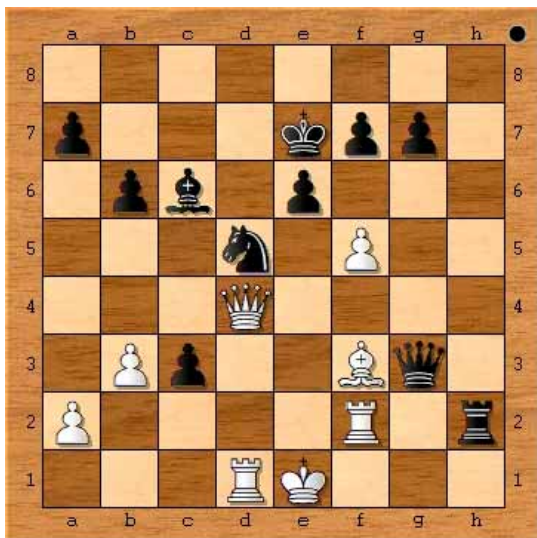

29.Txh6!! Met als pointe dat zwart het hele bord verliest na 29... Kxh6 30. Dh3+ Kg7 31. Dh7+ Kf6 32. Tf1+ Ke5 33. Dxe7+. Kees sloeg daarom niet, maar kon desondanks vier zetten later opgeven. Maar gelukkig wist hij nog in dezelfde ronde terug te slaan, want dat kan bij onze toernooi-opzet. In het Tata-toernooi versloeg hij zijn naamgenoot Kees Vreeken door in een ingewikkelde partij scherp te profiteren van enkele fouten van zwart.

17.b4! hield het witte voordeel vast. Zwart blunderde uiteindelijk in de complicaties. Maar verder dan de derde ronde kwamen deze twee partijen helaas niet, omdat de jury vond dat ze los van de genoemde opmerkelijke momenten wat te weinig om het lijf hadden.

Dan komen we bij de *vierde ronde*. De spanning is nog niet om te snijden, maar al wel zeer voelbaar. ‘Wie zouden er dit jaar hoge ogen gaan gooien?’ Hier zien we de Tilburgse competitiepartij van *Jos* tegen Bertjan Panjoel van De Drie Torens, die hij in de Balans plaatste.

36...e5! Net als in Jos' andere partij beslist een pionzet die een stuk zijn laatste goede veld afpakt. De toren op f2 valt niet meer te dekken en dus gaf wit het op. Dit was een sterke partij van Jos met een overtuigend kwaliteitsoffer, maar we vonden hem

in z'n geheel net niet spectaculair genoeg.

Ook tot de vierde ronde doorgedrongen is de competitiepartij van *Hendrik* tegen Peter van Wijk van schaakclub Houten, met een heel scherp berekende executie aan het eind. Alleen, dat die executie mogelijk was kwam eigenlijk vooral doordat zwart de opening goed kende en wit niet.

21...Txc2! Beter dan **21...Lxc2+?**
22.Dxc2 Txc2 23.bxa4 en zwart blijft een stuk achter. **22.Dxc2 Na 22.bxa4 Txd2+** blijkt zwart zijn tegenstander in alle varianten kaal te plukken, bijvoorbeeld **23.Kc1 Txd1+ 24.Kxd1 Lxf3+** en dan **25...Lxh1. 22...Lxc2+ 23.Kxc2 Dc6+** en ook nu sneuvelt het ongedekte paard. Wit gaf even later op.

Dan zijn we in de kwartfinales aangeland en begint het langzamerhand menens te worden. Je ziet mensen elkaar aanstoten: ‘Wie denk jij dat er de laatste vier gaan halen?’ In deze ronde (officieel was het in ronde 29 van de interne) won *Peter Das* van Victor. Toen die laatste zich erg passief opstelde kreeg hij een onweerstaanbare mataanval over zich heen. Peter vond knap de enige juiste zetvolgorde, maar de kwartfinale werd toch het eindstation voor hem omdat de jury vond dat zwart zich te weinig had verweerd. Om preciezer te zijn, hij sloeg de ballen alleen maar terug in plaats van zelf ook eens voor een winner te gaan.

Wit staat gewonnen, maar hoe zorgt hij dat zwart geen kans krijgt zich eruit te wurmen? 18.exf6 Dg5, waarna de f-pion valt, is niet duidelijk en 18.Dxh6? Dxd3 19.Te3

Dg6 verliest zelfs. **18.Te3!**

Andersom werkt het wel!

Na 18...fxe5 is 19.Dxh6 ondekbaar mat. Victor spartelde met **18...Lc6** nog wat langer, maar zonder dat het hielp.

Wimbledon volgen is trouwens erg leuk, maar ik vind één ding jammer: dat je altijd weet wie de spelers zijn. Het zou eigenlijk beter zijn als ze gemaskerd speelden, zodat het publiek niet alleen kon gissen naar de uitslag van de partij, maar ook kon proberen uit de speelstijlen af te leiden wie er op de baan staan. Maar daarin kunnen wij Wimbledon gemakkelijk verbeteren, dus we gaan het vanaf de halve finales zo doen. Van de eerste halve-finale partij laat ik nu dus een anoniem fragment zien, waarbij alleen wordt vermeld dat hij in de Balans heeft gestaan. Het stadium dat de spanning te snijden is, is nu officieel aangebroken.

Wat speelt zwart?

16...Pf4!? Inderdaad. De vraag is natuurlijk wat er gebeurt als wit neemt. Na *17.gxf4 gxf4 18.Pg2 Tg8 19.Pfe1* heeft wit het voorlopig allemaal verdedigd. Hoe komt zwart verder? Hij kan dit doen: *19...Lg4 20.f3 Lh3* Nu is naast de g-lijn ook de diagonaal naar de koning open. De computer heeft weliswaar liever wit, maar voor een mens zou het geen gemakkelijke stelling zijn. We kunnen dus wel begrijpen dat wit het paardoffer niet aannam.

17.De1 h5 Zwart blijft aandringen. Waarschijnlijk had wit nu wel moeten nemen, want na *18.gxf4 gxf4* kon hij *19.Lf1* doen, met een betere versie van de net genoemde variant. **18.Kh1** Alvast een stapje opzij. Op dit moment was *18...Lg4* een interessante zet: er dreigt slaan op f3, dus kan wit maar beter de loper pakken (*19.Pxg4*), waarna de h-lijn open komt met mooie aanvalskansen voor zwart. Maar zwart dacht eerst zijn dame erbij te halen.

18...Dc8? En toen greep wit zijn kans om iets terug te doen: **19.Td6! Le7**

20.Pxe5!? Hij laat de toren lekker hangen. Nu is het opeens wit die met drie stukken aan het aanvallen is.

20...Lxd6 21.Pxf7 Een tweede-orde-vork: de toren en loper staan aangevallen, maar het slaan van die loper zou ook weer een vork op de koning en dame betekenen.

Zwart kon nu het beste *21...Lb4 22.c3 Tf8* doen met voortzetting van de chaos. Hij speelde echter **21...Ke7** met het idee dat toren en loper dan allebei weer gedekt staan.

Op dit moment was er een toeschouwer die heel opgewonden werd – dat weten we doordat hij degene is die de partij gepubliceerd heeft – omdat hij zag hoe wit snel kon winnen: **22.Pf5+!** Dubbele aanval op de loper, dus zwart moet wel slaan. **22...Lxf5** **23.exf5+** Maar daardoor komt de lijn van de witte dame open. **23...Kf8** **24.Pxd6** **Dd7** **25.De5** Met aanval op de toren en tegelijk de dreiging van een heel vervelend schaakje op f6. **25...Th6** **26.Pf7** **Th7** **27.gxf4** en wit blijft materiaal voor bij doorgaande (-slaande) aanval.

Maar helaas, wit zag dat niet. Misschien dat hij even verblind was door materialistische overwegingen, of hij speelde automatisch een zet die hij al eerder gepland had. **22.Pxh8** **Dxh8** Nu komt-ie alsnog: **23.Pf5+** **Lxf5** **24.exf5+** Maar door de uitdunning en het feit dat de dame na **24...De5** prima meeverdedigt was de glans eraf. Na **25.gxf4** **gxf4** en dameruil ontstond er een dode remisestelling. De uitslag remise was echter niet onrechtvaardig en past als verrassend einde ook wel bij het verrassende karakter van de partij.

Dat was een spectaculair geheel, met zowel briljante als zwakke momenten van beide spelers. Zulk moedig spel verdient het zeker om aangemoedigd te worden. Met dank

aan Ronald van Houdt, die deze remise publiceerde, krijgt deze partij een eervolle vermelding. Felicitaties voor de witspeler, *Jos Heesen*, en de zwartspeler, *Mitchel Wallace*!

De andere halve finale was niet minder bezienswaardig.

De contouren van een Benoni zijn zichtbaar. Zwart valt met h4 en f5 aan op de koningsvleugel en in het centrum, wit heeft de a-lijn veroverd en wil b5 veroveren, waarna ook c4 zou vallen. Normaal gesproken zou wit dekken met **22...Ld7**, maar dan duurt het lang voor hij verder kan aanvallen, terwijl wit ondertussen verder kan met zetten als **23.Tca1** **Dd8** **24.Ta7**. Dat zag zwart niet zitten en hij besloot er dan maar materiaal tegenaan te gooien. **22...De7** Zo doet de dame meteen mee aan de aanval via de e-lijn, waar

de witte stukken wat weinig steun hebben.

23.Pxb5 Wit pakt het aas. Een andere reden voor zwarts pionoffer is dat er nu een verdediger van e4 verdwenen is.

23...fxe4 Opent vast de f-lijn en de diagonaal van de loper.

24.Pxe4 Maar nu? Wit dreigt op d6 te slaan en daarna op c4 en dan ziet het er penibel uit voor zwart.

24...Txb5!? Kijk, zo doen we dat. Nog maar een kwaliteit er tegenaan. Helemaal correct blijkt het niet, maar zoals bekend betekent dat in een praktische partij niet alles.

25.Txb5 Wat zwart heeft bereikt is dat d6 weer veilig is en dat de toren op b5 voorlopig buiten spel staat. Ook is a6 nu vrijgekomen voor de zwarte loper, zodat zwart aan röntgenideeën tegen e2 kan denken.

25...h3 Nu de steun van f3 ondergraven om dan met het paard te kunnen slaan.

26.Pg5? Wit vindt niet het juiste plan. Na rustig **26.Ta5** gevolgd door Ta7 had zwart geen noemenswaardige compensatie gehad.

26...hxc2

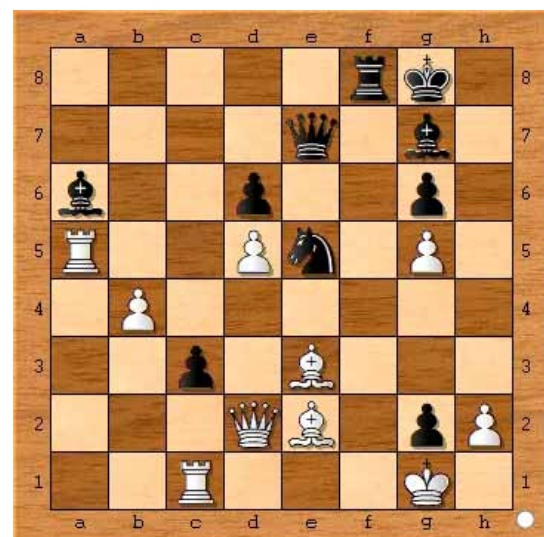

27.f4? Het is gemakkelijk praten, maar dit verliest doordat de f-lijn opengaat.

27...Pxd5 28.fxd5 Ook de e-lijn is open (door 26.Pg5), waardoor de twee lopers daar inderdaad kwetsbaar zijn geworden.

28...La6! De zet waarop zwart heeft aangestuurd.

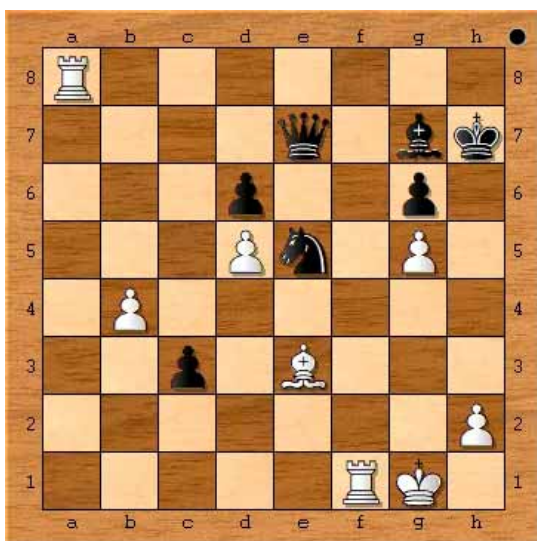
29.Ta5 c3!

Een zet die de jury erg goed bevalt. Niet alleen omdat zwart de dreiging

tegen zijn loper negeert, maar vooral omdat nu opeens beide lopers vuurspuwen. De ene dekt indirect de vrijpion en de diagonaal van de andere loopt helemaal door naar f1. Wat moet wit doen? Op 30.Dxc3 wint zowel 30...Lxe2 als 30...Pf3+. 30.Txc3 is soortgelijk: 30...Lxe2 31.Dxe2 Pf3+ met torenwinst. Het meest voor de hand ligt daarom 30.Dc2, maar ook dan komt 30...Pf3+; want ja, de loper op e3 hangt, precies het soort wending waarop zwart aan het begin van dit fragment met 22...De7 speelde. Het loopt mat: 31.Lxf3 Dxe3+ 32.Kxg2 Dxf3+ 33.Kg1 Ld4+ 34.Df2 Lxf2#. Vandaar dat wit **30.Dd1** speelde: dekt f3 nog een keer extra, zodat na 30...Pf3+ 31.Lxf3 Dxe3+ 32.Kxg2 de loper voldoende gedekt blijft. Maar op de onderste rij blijkt de dame een probleem te hebben.

30...Tf1+! 31.Lxf1 gxf1D+ 32.Dxf1 Lxf1 33.Ta8+ Kh7 34.Txf1

Nu nog één handig zetje: **34...Dd7**
Zwart heeft ongeveer een paard meer, een vrijpion en hij dreigt ook nog binnen te komen op g4 of h3. Wit leefde dan ook niet lang meer.

Wij vonden dit van zwart een ideeënrijke partij met een interessant en gedurfd kwaliteitsoffer. De partij is gespeeld in het Tata-toernooi en de witspeler heette Tristan van der Schaaf. De eervolle vermelding gaat naar de zwartspeler: *Hendrik Aldenberg*.

Ik weet niet hoe het met u is, maar persoonlijk ben ik na deze episode van nagelbijtende spanning blij dat we nu eindelijk bij de finale aangeland zijn. Daarin zien we dit.

De witspeler schrijft dat hij hier ontevreden was omdat hij geen goed plan kon vinden en daarom besloot nogal riskant aan te vallen.

10.f4!? Lg4 Het nadeel is zichtbaar: zwart krijgt een prachtig veld, waar hij meteen gebruik van maakt.

11.Dd2 Ph7 Nu dreigt zwart met f6 de witte loper in te sluiten, dus wit moet wel doorzetten.

12.f5 Pxd5 Even de sterke loper ruilen.

13.hxg5 gxf5 En zwart blijft een pion voor.

14.O-O! Weer gedurfd gespeeld met een h-pion van zwart die klaar staat om op te rukken. Maar zo neemt wit indirect f7 onder schot, dus als zwart de pion wil houden moet hij zich een beetje verzwakken.

14...e6 15.exf5 Pxf5 Kip ik heb je.

16.Pxf5 Lxf5 En hoe nu verder? Als wit niets bijzonders doet heeft zwart een pion meer en staat hij ook verder heel goed. Daarom...

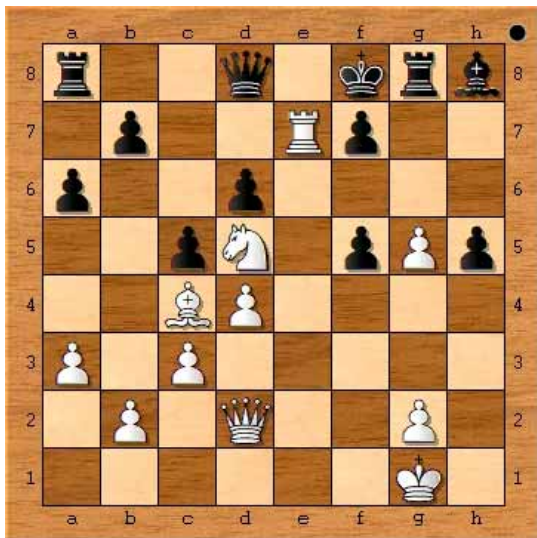
17.Txf5!? Net als in de vorige partij een kwaliteitsoffer om een pionoffer te rechtvaardigen.

17...exf5 En wit heeft een open lijn.

18.Te1+ Le5 19.Pd5 Wit heeft bereikt dat al zijn stukken in de aanval zijn, terwijl de twee zwarte torens nog in de hoeken staan.

19...Kf8 20.c3 Tg8 21.d4 Lh8? Alle inventiviteit ten spijt zou wit het na 21...Lg3 22.Te7 Lh4, met verlies van de g-pion, moeilijk hebben gekregen.

22.Te7! Een originele manier om g5 te verdedigen. Natuurlijk komen er zo ook dreigingen tegen f7 in de stelling. *‘Dit was het eerste moment dat ik ervan overtuigd was genoeg compensatie te hebben voor het materiaal,’* schrijft de witspeler.

22...Tg6 Om de toren af te ruilen.
23.Df4 b5 24.Le2 Te6 Mission accomplished?

25.Txf7+! Nee! 25...Kxf7 26.Dxf5+
Na het voor de hand liggende antwoord 26...Kg7 zou 27.Dxe6 Dxf5 goed voor zwart zijn. Maar na het minder materialistische 27.Ld3! blijft wit gewonnen staan. Omdat 27...Dg8 wordt beantwoord met 28.Pf6, heeft zwart geen goede verdediging tegen de dreiging

28.Dh7+ Kf8 29.Dxh8+ Kf7
30.Dxh5+ Kf8 31.g6 Tg6 (anders promoveert de pion) 32.Lxg6 met een matnet. Zwart, die een deel van de varianten gezien zal hebben en de rest vermoed, vindt nog een inventieve verdedigingszet.
26...Lf6! 27.Lxh5+ Kg7

Het is lastig te zien hoe wit nu materiaal kan terugwinnen zonder dat zwart ontsnapt. Na 28.Dxe6 Lxg5 (net zo'n stelling als in het matnet hierboven, maar met een belangrijke extra looper voor zwart) 29.Df7+ Kh8 30.Lg6 Dg8 houdt zwart het nog net droog, en na 28.Pxf6 Txf6 29.gxf6+ Dxf6 staat hij zelfs beter. Er is één directe manier die werkt: 28.gxf6+ Txf6 29.Dg5+ gevolgd door 30.Pxf6(+) met mataanval. Moeilijk te vinden tussen zo veel mogelijkheden.
28.Dg6+ Dit wint ook. Wit blijft in stijl en gaat nog even door met op de

koning jagen, ook omdat hij ziet dat hij zo in elk geval eeuwig schaak heeft.

28...Kh8 29.Dh6+ Niet 29.gxf6 Dg8 en zwart heeft weer ontsnappingskansen.

29...Kg8 30.gxf6 Ta7 De enige verdediging tegen de matdreigingen Dg7# en f7#. Nu wit zijn stelling echt niet meer verder kan versterken wikkelt hij af – om uiteindelijk materiaal voor te komen.

31.f7+ Txf7 32.Dxe6 Handiger dan 32.Lxf7+ Kxf7 en wit moet nog rekenen.

32...Df8 33.Dxf7+ Dxf7 34.Lxf7+ En zwart gaf op omdat het eindspel met een paard minder hopeloos is.

Net als in de halve finales waren de offers waarmee het begon meer gedurfd dan correct, maar voor durf valt veel te zeggen. De jury vond dit een heel bevredigende partij om na te spelen: het draait van begin tot eind om dezelfde thema's en tegen een hoog niveau van verdediging weet de witspeler telkens nieuwe combinaties te vinden om zijn aanval gaande houden. Als hij eenmaal de touwtjes in handen heeft, blijft hij de situatie meester door al te materialistische afwikkelingen uit de weg te gaan, om aan het eind alsnog kalmpjes af te wikkelen naar een gewonnen eindspel.

Nog twee hints over de identiteit van de witspeler: hij is afkomstig uit een Rode Loper-dynastie, en de partij heeft al eens eerder een schoonheidsprijs gekregen, die van het OKU. Nu hij dat ook hier gaat doen ontstaat, als ik het goed heb, de unieke situatie dat ouder en kind beiden op de spiegel komen te staan. Dat is pas echt familieschaak.

Kortom, wij sluiten ons van harte bij de OKU-jury aan en voor zijn prachtige overwinning op Pjotr van Nie kennen we de Schoonheidsprijs van 2019 toe aan

Arend van de Lagemaat.

Prima start van het echte Eerste

Zaterdag, 29 september, speelden we onze eerste KNSB wedstrijd van het seizoen 2019-2020. Een wedstrijd tegen Magnus Leidsche Rijn en dat is een onvoorspelbare tegenstander. Op de eerste 4 borden zitten volwassen kanonnen met ELO's die oplopen tot bijna 2400.

Op de laatste 4 borden zitten jeugdspelers waarvan de ELO net zo makkelijk 1400 als 2400 kan zijn.

Wat doe je dan als team captain? Je vraagt offers, kanonnenvlees!

Marcel en ik boden ons aan, omdat we beiden het gevoel hadden beter tegen hogere ELO's dan lagere te kunnen spelen. *"Als we een halfje uit 2 halen, doen we het goed"* zei Marcel nog tegen me vlak voordat we begonnen.

Ik mocht op het eerste bord tegen de directeur van het KNSB bondsbureau: Dharma Tjian, een IM van bijna 2400; Marcel speelde op twee en vervolgens hadden we (in volgorde) Amir, Ernesto, Mike, Timo, Seth en Mitchel opgesteld

Wat speel je met zwart tegen iemand met bijna 600 ELO punten meer? Gewoon wat je altijd speelt! En dus werd het de McCutcheon variant van het Frans. Ook volgens Dharma behandelde ik de opening beter dan

hijzelf en hij dacht dan ook dat zwart op een gegeven moment beter stond.

1.e4 e6 2.d4 d5 3.Pc3 Pf6 4.Lg5 Lb4 5.e5 h6 6.Ld2 Lxc3 7.Lxc3 Pe4 8.Ld3 Pxc3 9.bxc3 c5 10.Pf3 Da5

Volgens Fritz staat zwart hier iets beter. Ikzelf had tijdens de partij ook al dat gevoel.

11.Dd2 Pc6 12.h4 cxd4

Een nieuwtje; bekend waren nog *12...b6 13.Th3 La6 14.Lxa6 Dxa6 en 12...Ld7 13.Th3 Tc8 14.Tg3 cxd4*

13.cxd4 Dxd2 14.Kxd2 Pa5 15.Lb5

Van deze stelling gaf wit aan dat hij vond dat zwart beter staat.

Dat vond ik ook 😊.

Maar dan bekruipt je het rare gevoel van *"Hoe kan dat nou, tegen zo een kanon?"* en weg is de koele helderheid van geest 😞.

En dan slaat de twijfel toe: wat is beter 15...Ld7 of 15...Pc6?

Een ervaren Frans-speler zal direct kiezen voor Ld7 om daarmee de kans te krijgen van zijn slechte loper af te komen. Daar komt voor mij nog als extra bij dat ik dan mijn paard behoud.

Ik begrijp dus zelf ook niet meer waarom ik koos voor:

15...Pc6 16.h5 Ld7 17.Ld3 Tc8 18.Tab1 b6 19.Ke3 Pa5 20.Pd2 Lc6

Hier had ik met 20...Tc3 nog wat voordeel vastgehouden.

21.Thc1 Pc4

En hier gold dat voor 21...Ke7. Op de een of andere manier dacht ik dat wit eerst met zijn paard zou slaan?!?

22.Lxc4 dxc4 23.Pxc4 Ke7 24.Pd6 Tc7 25.c4 f6 26.f4 Tg8

27.g3...

Hier misten we allebei dat 27.d5 Ld7 28.g4 een hele sterke voortzetting voor wit was.

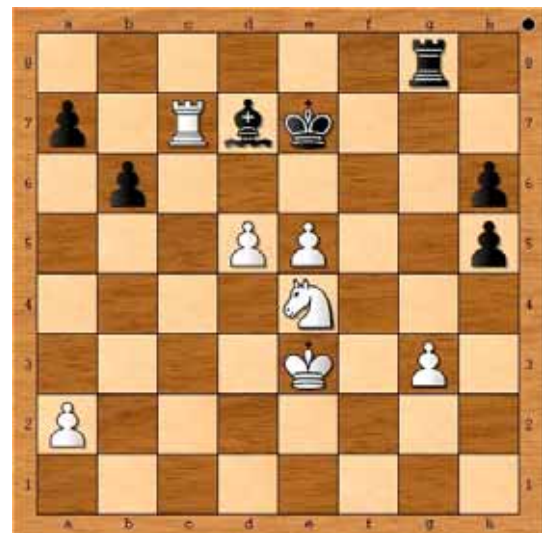
27...g6 28.d5 Ld7 29.Pe4 exd5

Hier had ik met 29...Kd8 30.d6 Tc6 31.Pxf6 Tg7 32.hxg6 Txg6 wat langer stand kunnen houden, maar de einduitslag zou daarmee niet veranderen.

30.cxd5 Txc1 31.Txc1 fxe5 32.fxe5 gxf5

Materieel staan we in dit eindspel KTL-KTP nog steeds gelijk, maar het witte stellingsvoordeel is overweldigend.

33.Tc7...

33...Kd8 34.Txa7 Tg6 35.Pf6 Lc8 36.Kf4 h4 37.gxh4 Tg2 38.d6 Td2 39.Te7...

Het mat is niet te voorkomen: **1-0**.

In de match betekende dat 0-2, want Ernesto (met wit) had snel verloren van Arie van den Hurk.

Dit was de slotstelling van zijn partij na **28...Txa3**:

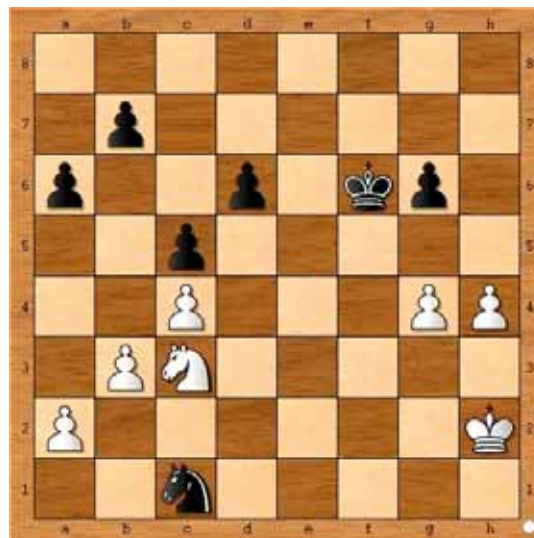
Op de andere borden was er nog geen duidelijkheid wie waar beter stond, totdat de tegenstander van Mike (Jelmer van Aken) plotseling opgaf toen hij in een toreneindspel met een pion minder terecht kwam (1-2).

Dit was in die partij de slotstelling in die partij na **42...c4**:

Marcel en zijn tegenstander (Bas van Esch) besloten toen tot remise.

Dat was in deze stelling na **47...Kf6**.

Daarmee voldeed Marcel aan de opdracht die hij mij en zichzelf aan het begin van de wedstrijd gegeven had.

Hij had nog in troebel water kunnen vissen met *48.Pe4 Ke6 49.Kg3 Pxa2 50.h5...* Maar misschien was ontzag voor de Elo's van zijn tegenstander ook een oorzaak om genoeg te nemen met een half ei in plaats van een lege dop 😊.

Nog vier partijen te gaan en daarbij stonden Amir (zwart tegen Frank Wilschut) en Timo (wit tegen Kobe Smeets) beter, maar Seth (zwart tegen Polle van Arendonk) en Mitchel (wit tegen Mark Schoonhoven) minder.

Timo won, want in onderstaande slotstelling is mat alleen ten koste van veel materiaal te voorkomen:

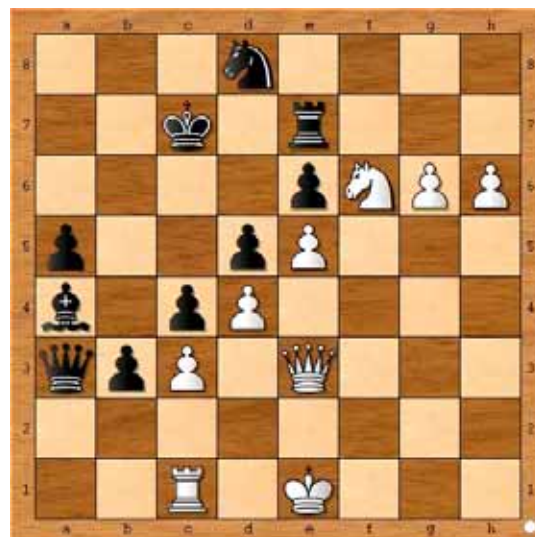

Dit inspireerde Amir om ook voor de winst te gaan. En dat lukte! Wit gaf, in onderstaande stelling, op na **70...h2:**

Seth (met zwart) zat op dat moment, met een stuk meer maar in tijdnood, een pionnenrace te spelen. We komen er in na **56...b3:**

³ **kiebitzer**: ondeskundige die ongevraagd advies geeft tijdens het schaken. Soms ook positief in de zin van ‘toeschouwer’. Eveneens in het Engels (*Kibitzer*) en in het

De grote vraag van de kiebitzers³ was: “*Weegt het stuk meer op tegen de witte pionnen wals op g- en h-lijn?*”

Niet dus, bleek uit het vervolg:

57.Dd2 Te8 (misschien had Seth hier moeten overwegen om, in plaats van de kwaliteit, een stuk terug te geven met ...Pf7) **58.Pxe8 Lxe8** **59.g7 De7** (was hier 59...b2 60.Tb1 Lg6 een optie geweest?) **60.g8D Dh4 61.Kf1...** en zwart heeft niets meer.

De stand was nu dus 3.5-3.5, met alleen de partij van Mitchel nog te gaan.

Deze woeste Weense offer-partij verdient het om in zijn geheel opgenomen te worden!

Duits (*Kiebitz*), waar het reeds in de 16^e eeuw werd opgetekend en ook van toepassing is op kaart- en geluksspelen.

1.e4 e5 2.Pc3 Pc6 3.f4 exf4 4.Pf3 d6
5.d4 g5 6.Lc4 g4 7.0-0...

Het 2^e offer, bekend uit het Muzio
gambiet.

7...gxf3 8.Dxf3 Df6 9.e5 Pxd4
10.De4 Dxe5 11.Lxf7 Kxf7 12.Txf4
Lf5 13.Dxb7...

13...Tc8 14.Ld2 Pe7
Wit moet nu ...Lh6 voorkomen.
15.Te1 Dc5 16.Le3 Lg7 17.Pe2...

Beter is 17.De4 The8 18.Lxd4 Dxd4
19.Dxd4 Lxd4 20.Txd4...

17...Pxe2 18.Txe2 De5 19.Df3 Thf8
20.Ld2 Db5 21.Dh5 Kg8 22.Txe7
d5??

De beslissende fout; beter was
22...Le5 23.Txe5 Dxe5.

23.Dg5??

Hier was 23.Txg7... de winnende
zet: 23...Kxg7 24.Dg5 Kf7 25.Dxf5
Ke7 26.Te4 dxe4 27.Dxb5...

23...Lg6??

Beter was 23...Db6 geweest: 24.Le3
Dg6 25.Dxg6 Lxg6 26.Txf8 Lxf8.

24.Txg7 Kxg7 25.De5 Kg8 26.Lc3
Txf4 27.Dg7# 1-0

En 4.5-3.5 voor de onzen!

Derde SOS flitsend van start, nu wacht de polder

Geurt van de Wal

De wedstrijdleader van de SOS heeft het derde van de Rode Loper voor dit seizoen wat ongelukkig ingedeeld.

Om te beginnen zijn ons maar drie thuiswedstrijden gegund. De eerste daarvan resulteerde gelukkig in een eclatante zege op Leusden 2, waarover dadelijk meer.

Voor de vier uitwedstrijden moeten we steeds de polder in: Acquoy, Hoogland, Giessenburg en Almkerk.

En dat op maandag- en dinsdag-avonden. Iedereen kent het: je komt de warme auto uit en betreedt na lang zoeken een kil clublokaal. Er is lauwe koffie in plastic bekers, met poedermelk. De borden zijn ook van plastic, evenals de stukken.

In het perfecte poldersyndroom gaat het daarna zo: de Rode Lopers weten aanvankelijk kansrijke stellingen op de borden te krijgen en al snel ligt een uitzege in het verschiet, misschien wel een ruime. Rond half tien rolt inderdaad het eerste punt binnen en lijkt er geen vuiltje aan de lucht, een tweede punt volgt vlot.

Maar kort daarna valt de eerste tegenvaller te noteren. En nog één, het gaat snel bergafwaarts, hoe kan dat nou, gelukkig ook wat remises nu. Het komt aan op het laatste bord. Daar is een halfje nodig. Maar het gaat dramatisch mis en even later staan we met lege handen de kale polder in te turen.

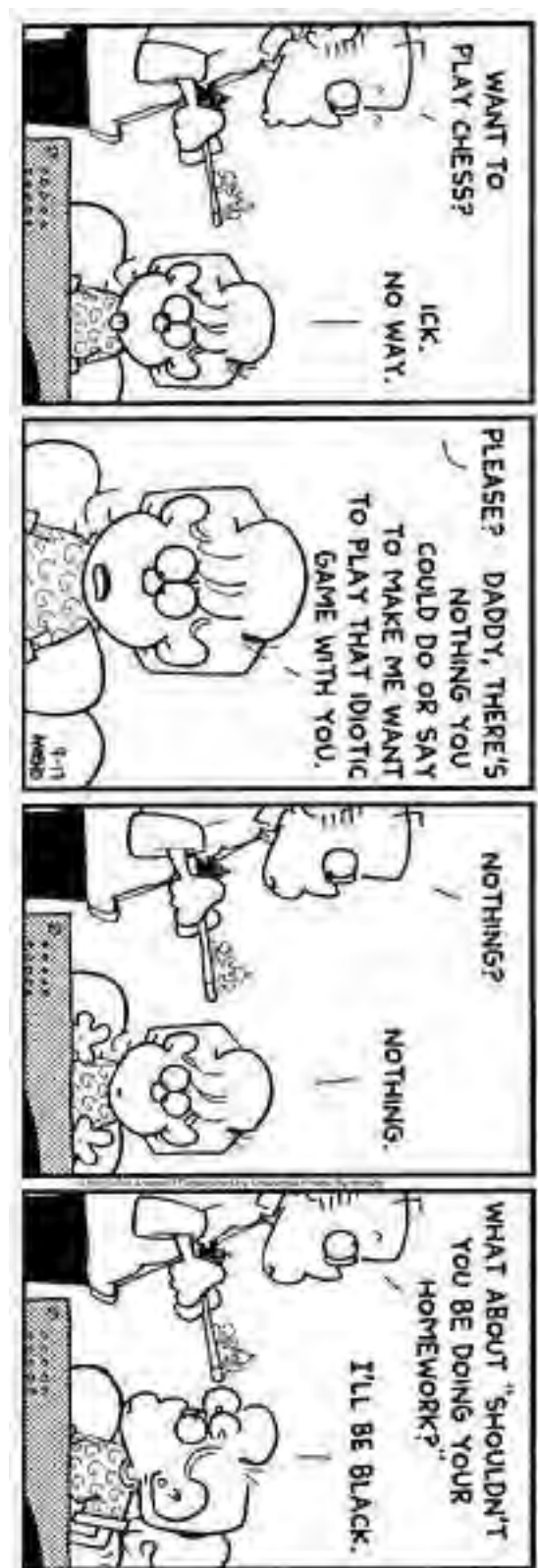

Als je pech hebt, zit je op de terugweg in een auto met drie nullen en een halfje, van Nico natuurlijk. Half één ben je thuis en uren later spookt in bed nog dat toreneindspel door je hoofd. Om zeven uur gaat de wekker en op je werk is er gelijk overleg over de strategische verbinding met de stakeholders. En waar je persoonlijke ontwikkelingsplan blijft.

Nee, dan het feest in onze eigen warme speelzaal. Het is ons maar drie keer gegund dit seizoen en de eerste keer was het gelijk goed raak. Leusden 2 ging flink over onze kiene knie.

Op het hoogste bord opende Roman de score met een degelijk halfje, waarna Stijn ons knap op voorsprong bracht. Op de resterende borden stonden we nergens minder, zodat Henk – die weinig tijd had en niet heel veel aanknopingspunten om voor de winst te gaan– veilig voor remise kon kiezen.

Jaap Bikker, Tanja en Geurt zorgden in vlot tempo voor een ruime voorsprong, waarna Nico rustig de o zo vertrouwde remisehaven in kon varen en Arnold voor eigen kansen mocht gaan, wat jammerlijk mislukte. Het resultaat was een fraaie 5,5 tegen 2,5. Volgende match: Acquoy 1 uit, de polder in (help).

Rode Lopers Combineren - 28

Peter Das

We zijn weer lekker onderweg met het interne seizoen 2019/2020 en we hebben ook al lekker gecombineerd. Gelukkig wel, want wat zou het schaken saai zonder correcte of incorrecte offers of zonder wat voor tactische manoeuvres dan ook. Naast dat we er over het bord van kunnen genieten, kunnen we ze ook nog op papier vastleggen en in alle rust later nog een bekijken. Hier zijn er weer zes voor u geselecteerd.

Net als in andere afleveringen loopt de moeilijkheidsgraad op van makkelijk naar moeilijk. Stelling één en twee zijn goed te vinden, verwacht ik, maar vanaf stelling 3 zal het wat meer zweten worden. Wie stelling 6 zonder slag of stoot opgelost krijgt, kan zich waarschijnlijk dit seizoen in de strijd om het clubkampioenschap gaan mengen.

Inzenders deze keer waren Marcel S. en Hendrik. Bedankt!

Heb jij in een van je recente of minder recente partijen een mooie combinatie gespeeld of gezien en vind jij een vermelding in De Balans een hele eer, stuur ze dan met oplossing bij voorkeur in pgn of

FEN formaat (een screenshot gaat ook wel lukken) op naar drlcombinaties@gmail.com.

Fragmenten uit internetpartijen zijn ook welkom, mits ze zijn voorzien van naam of *nickname* van tegenstander, type partij (snelschaak, rapid, correspondentie, etc.) en gespeelde datum. De mooiste ervan worden opgenomen in *Rode Lopers Combineren*.

Stelling 1: zwart aan zet

Stelling 2: zwart aan zet

Stelling 3: zwart aan zet

Stelling 5: wit aan zet

Stelling 4: zwart aan zet

Stelling 6: wit aan zet

Marcel en de Regels

Marcel Scholten

Het bestuur vroeg mij om eens een stukje te schrijven, om de vaak voorkomende schaakregels nog eens onder de aandacht te brengen.

Omdat een groot lang stuk niet zo fijn leest, ben ik van plan iedere Balans een korte column te schrijven, over één onderwerp.

Met deze informatie mag je doen wat je wilt, niemand dwingt je om rücksichtlos alle regels te volgen, maar, ik heb je gewaarschuwd.....

Aflevering 1: Tijdnood en noteren.

Als je in tijdnood zit, zijn er eigenlijk drie situaties mogelijk:

1. je krijgt er 30 seconden (of meer) per zet bij,
2. je krijgt er minder dan 30 seconden per zet bij, of
3. je krijgt er geen tijd per zet bij.

De eerste optie is verreweg de makkelijkste optie. In dat geval moet je **altijd** blijven noteren. Dit is de reden dat deze optie, ondanks het feit dat het partijen erg op kan rekken, erg populair is bij arbiters en organisatoren.

De tweede optie is al wat moeilijker. Nu hoeft je niet meer te noteren zodra je op enig moment in de partij min-

der dan 5 mintuen op je klok over hebt. Mocht je later in de partij, door snel te zetten, weer boven de 5 minuten uitkomen, hoeft je nog steeds niet te noteren.

Noteren kan nog steeds nuttig zijn, bijvoorbeeld voor claims, maar hiervoor mag je ook de notatie van je tegenstander gebruiken. Als je dan toch zo graag wilt noteren, raad ik aan dit in de tijd van je tegenstander te doen. Hoeft je tegenstander ook niet te noteren, zal een wedstrijd-leider die zijn vak serieus neemt dit zelf doen. Helaas zijn deze zeldzaam.

Mocht je met meerdere periodes spelen (bijvoorbeeld, na 40 zetten komen er 30 minuten bij), en je komt daardoor boven de 5 mintuen uit, moet je wel weer noteren, sterker nog, je moet je notatie bijwerken (helaas wel in je eigen tijd).

De laatste is merkwaardig genoeg de ingewikkeldste optie. Naast dat alles van optie 2 kan namelijk ook nog *artikel III: Versneld beeindigen* van toepassing zijn. Vroeger was dit onder alle omstandigheden het geval, maar helaas tegenwoordig is het alleen als het van tevoren wordt vermeld. Als dit het geval is, én je hebt minder dan twee minuten over én je tegenstander doet geen serieuze poging om te winnen, mag je remise claimen. In echt overduidelijke

situaties zal de arbiter dit direct toekennen, maar meestal zal hij zijn beslissing uitstellen. De tegenstander (maar niet jijzelf) krijgt er dan twee minuten bij om nog een winstpoging te ondernemen. Wanneer je vlag dan valt zal er een definitieve beslissing komen. Maar dit is erg zeldzaam, ik heb dit maar een keer in mijn scheisrechterleven gehad, in een jeugd toernooi nota bene.

Ter afsluiting nog een laatste tip. Je hoeft niet altijd helemaal bij te zijn met noteren, als je maar je vorige zet hebt opgeschreven voor je je nieuwe doet. Het is dus volledig toegestaan, en in tijdnood zelfs aan te raden om na een zet van je tegenstander eerst een zet te doen en daarna, in de tijd van de tegenstander, beide zetten te noteren.

Nieuw adres!
Buurthuis Rosa

Hot Spirit!

Snelschaaktoernooi op de
3de vrijdagavond van de maand...

Malakkastraat 6, 3531 HM, Utrecht (Lombok)

Zaal open:	20:00 u.
Start ronde 1:	20:30 u.
Eindigt rond:	23:30 u.
Speeltempo:	7 min pp

Entree 1 euro!

www.hotspirit.nl

Zaterdag 16 november
van 10:30 - 17:30 uur

3 geldprijzen
per groep

Indeling in groepen van 8
Speeltempo: 20 minuten

RODE LOPER RAPID

Inschrijven:
rapid@ucsderodeloper.nl
Max 88 deelnemers: VOL=VOL
Inschrijfgeld: € 10,-

Live-borden
&
bar in de zaal!

Unieke extra
fotoprijs!

Speellocatie:
Denksportcentrum Dijckzicht
Boorstraat 107 Utrecht

www.ucsderodeloper.nl

Oplossingen Rode Lopers combineren – aflevering 28

Stelling 1: zwart aan zet

Eric van Aart – Henk van Lingen

Interne competitie Rode Loper, 11 september 2019

1... Txf3 2. Txf3 Lxg5

Stelling 2: zwart aan zet

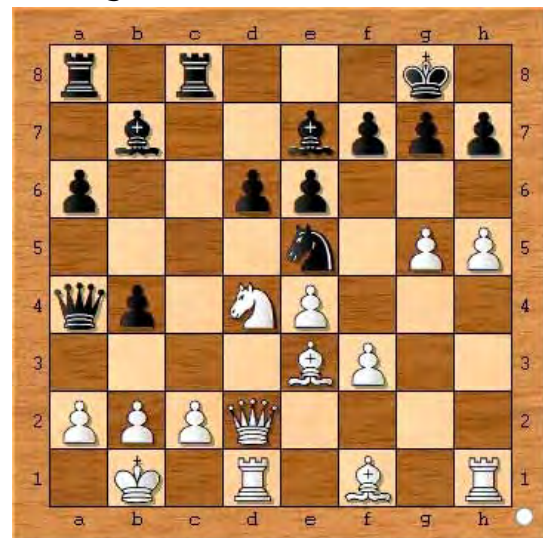
Arjan Houwers – Marcel Scholten

Interne competitie Rode Loper 4 september 2019

Het commentaar van Marcel bij deze stelling: “Alles wint hier natuurlijk, maar **1... Dg5!** is wel het allersterkst.” tussen haakjes voegt hij nog toe “(let niet op de mat in een die ik de zet erna miste.)”

De partij vervolgde met 2.Dxf4 Dxf4. Ach ja, het illustreert de aantrekkingskracht van dames. Wie heeft er geen last van?

Stelling 3: zwart aan zet

Peter van Wijk - Hendrik Aldenberg

SOS competitie DRL2 – Houten 1, 17 oktober 2018

1...Pxf3!! Een zet die je niet in een oogopslag ziet. Maar als je ziet dat je tenminste 2 pionnen terugkrijgt en een aanval op c2 dan moet hij uiteindelijk toch wel gaan opvallen als kandidaatzet. Objectief is **2.Dg2** de beste voortzetting, maar het is belangrijk om eerst te zien dat **2.Pxf3 Lxe4 3.Tc1 Lxf3** twee pionnen wint.

2...Lxe4 3.b3 Da5 4.Ld3 Lxd3
5.Dxf3 Lf5 ook in deze variant staat
 wit staat twee pionnen voor.

Stelling 4: zwart aan zet

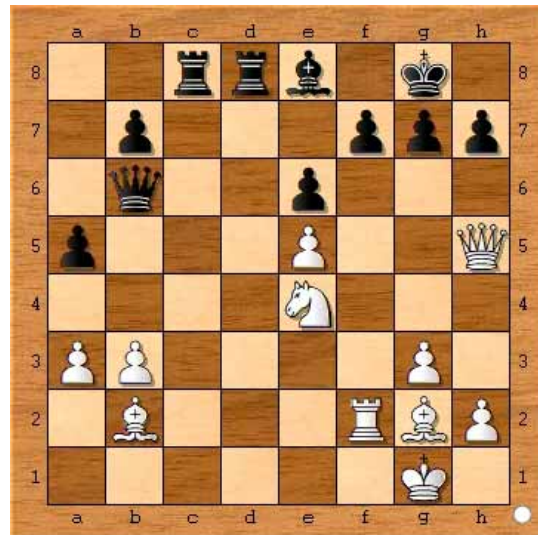

Mohammed Keimasi – Peter Das
Correspondentiepartij geëindigd op
30 september 2019

Hier moet iets inzitten voor zwart!
 De twee witte lopers staan werkloos
 toe te kijken en zwart heeft zijn stuk-
 ken keurig op de vijandige koning
 gericht. Ik zocht en zocht, maar
 tevergeefs. Ik had kunnen winnen
 met **1...Lxh3! Df1** (na 2.gxh3 volgt
 het fraaie 2...Le3!! waarna mat in 2
 volgt als hij de loper slaat). **2.Te6**
Lb1 (Dit illustreert hoe slecht wit
 zijn stukken staan. Naast dat het een
 cruciaal tempo kost om zijn loper te
 activeren, sluit hij ook nog zijn toren
 in.) **3.Lxg2! Dxg2** (na 3...Kxg2 is
 het ook snel afgelopen, want dan
 volgt 4.Tg6+ en de koning moet naar
 de h-lijn waar hij niet lang zal over-
 leven. **4.Tg6 Dxg6 5.fxg6** Dat zwart

gewonnen staat behoeft geen betoog:
 hij staat materiaal voor, zijn stukken
 doen allemaal mee en de witte
 koning staat hopeloos kwetsbaar.

Stelling 5: wit aan zet

Seth van der Vegt – Jaap
Kamminga

Interne competitie Rode Loper,
1. Pf6+! gxf6 2. exf6 de matdreiging
 is onafwendbaar. Zwart kan nog
 materiaal offeren met 2...Tc1+ of
 2...Dxf2+, maar waarom zou hij dat
 doen als dat slechts tot langer lijden
 leidt.

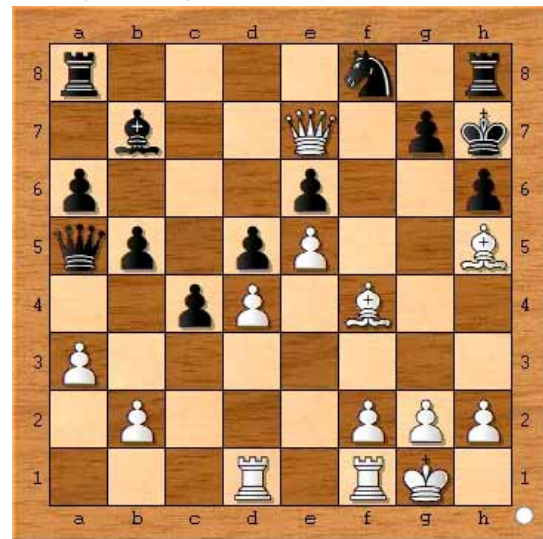
Het daadwerkelijke verloop van de
 partij illustreert goed welk matpat-
 roon doorslaggevend is.

Let op de rol van de sterke loper op
 g2! **3. Lb5 Dg5+ 4.Kf8 Dg7+ 5.Ke8**
Dg8+ 6.Kd7 Dxf7+ 7.De7 mat!

Stelling 6: wit aan zet

Analysediagram:

René de Ruiter – Kees Volkers

Interne competitie, 9 oktober 2019

Elders in deze Balans is de hele partij De Ruiters – Volkers opgenomen. Daarin gaf ik al aan dat het een lastige variant is om te zien. De moeilijkheid zit hem niet zozeer in de het vinden van de juiste zetten, maar veel in de beoordeling of de stelling daadwerkelijk beter is voor wit.

1.Pxf7! Kxf7 2. e5 Pd5 3. Lh5+ Kg8 4. Pxd5 cxd5 5.Dg6 Pf8 6. Df7+ Kh7 7. Dxe7

leidt tot de volgende stelling (zie volgende kolom).

Als het je is gelukt om onderstaande stelling te visualiseren en te beoordelen, petje af!

positie:	speler:	KNSB rating:
1	(Amir) Banialhosseini	2057
2	E.L. (Ernesto Luis) Bonne Boizan	1972
3	J.M.A.G. (Mike) Harzevoort	1955
4	J.H. (Jan) Prins	1953
5	A.S.P. (Ton) van Ingen	1952
6	H. (Henk) Dissel	1941
7	A. (Arend) van de Lagemaat	1933
8	D. (David) Knight	1901
9	J. (Jaap) Kamminga	1898
10	(Martijn) Eefting	1876
11	A.A. (Ashraf) Ibrahim	1863
12	T.D. (Timo) Können	1837
12	S.J. (Seth) van der Vegt	1837
14	(Daniel) Weise	1829
15	E. (Eric) van Aart	1824
16	M.R. (Marco) Plantema	1823
17	H. (Hans) Nijland	1806
17	J.H.W. (Jos) Heesen	1806
19	P. (Peter) Hoogakker	1804
20	S.T.M. (Simon) Gribling	1802
21	C. (Chris) Lutz	1800
22	M. (Marcel) Scholten	1799
23	C.N. (Chris) Regeling	1779
24	M. (Mitchel) Wallace	1776
25	(Jeroen) Weelink	1774
26	P. (Peter) Das	1756
27	(Victor) van Bergenhengouwen	1755
28	J.F. (John) Temming	1750
29	P.K.M. (Paul) Buys	1731
30	A. (Abderrahim) El Madani	1720
31	H.C. (Rene) de Korte	1719
32	C.R. (Kees) Volkers	1718
33	(Fred) Jonkman	1715
34	T. (Taco) Jansonius	1709
35	C. (Chris) Pearce	1706

36	J.C. (Jacques) van Gelder	1705
37	A. (Almer) Toby	1697
38	R. (Ronald) van Houdt	1696
39	W.J. (Wim) van Hoek	1679
40	H. (Hendrik) Aldenberg	1671
41	R. (Roel) de Lange	1661
42	A. (Alex) IJzerman	1653
43	J.A. (Jaap) Bikker	1642
44	A.P.M. (Toon) van der Ouderaa	1636
45	(Thomas) Ploemacher	1623
46	M. (Marcel) Bijlsma	1614
47	R.R. (Roman) Attinger	1612
47	P.C. (Pieter) Bakker	1612
49	(Johan) Kerssies	1607
50	A. (Arnold) van Gelder	1593
51	H.G.K. (Henk) van Lingen	1578
52	M.J. (Marjolein) Swinkels	1551
53	J.H. (Jaap Hein) Vruggink	1539
54	N.J. (Nico) van Harten	1531
55	(Wouter) Visser	1530
56	G.J. (Gert-Jan) van Oostenbrugge	1511
57	G.J. (Geurt) van de Wal	1466
58	T. (Tanja) Veenstra	1419
59	J.A.M. (Jan) Polders	1391
60	P.J. (Piet) Koenhein	1348
61	R. (Rene) de Ruiter	1333
62	(Stijn) Voorhoeve	1157